

Rozhovor

Seminář k pedagogické diagnostice
9. listopadu 2009

Co je to rozhovor?

- ▶ rozhovor je diagnostická metoda
- ▶ umožňuje získávat informace na základě bezprostředního verbálního kontaktu se zkoumanou osobou (žák, rodič)

Kdy a proč použít rozhovor?

- ▶ když chceme zkoumat stránky žákovy osobnosti, které nejsou dostupné přímému pozorování nebo jiným metodám;
- ▶ umožní nám zachytit nejen fakta, ale i hlouběji proniknout do motivů a postojů žáka (vnitřního světa);
- ▶ rozhovorem zkoumáme implicitní stránky osobnosti žáka

Implicitní stránky osobnosti žáka?

- ▶ zájmy, postoje, hodnoty, přesvědčení, přání, obavy, názory, myšlenkové pochody, prekoncepty, příčiny jednání, způsob učení, podmínky pro učení, znalosti a vědomosti, vztahy ke spolužákům, kamarádům, dospělým...

Druhy rozhovoru

- ▶ volný x řízený
- ▶ strukturovaný x nestrukturovaný
x polostrukturovaný
- ▶ individuální x skupinový

Otázky v rozhovoru

- ▶ otevřené (jak, co, není vhodné proč)
- ▶ uzavřené (ano x ne)
- ▶ přímé
- ▶ nepřímé
- ▶ projektivní (děti většinou... co ty?)

Technika kladení otázek

- ▶ jednoduché formulace
- ▶ jasné, srozumitelné otázky
- ▶ postupné kladení otázek
- ▶ vyhýbáme se sugestivním otázkám

Způsob záznamu rozhovoru

- ▶ průběžný záznam
- ▶ záznam po doznění odpovědi
- ▶ magnetofon, diktafon, telefon
- ▶ záznam pořizuje jiná osoba

Fáze rozhovoru

- ▶ fáze přípravná
- ▶ fáze realizační
- ▶ fáze hodnotící

Přípravná fáze rozhovoru

- ▶ cíl rozhovoru
- ▶ typ rozhovoru
- ▶ strategie rozhovoru (pokud je řízený)
- ▶ místo
- ▶ čas
- ▶ informace o zkoumané osobě

Realizační fáze rozhovoru

- ▶ navození atmosféry
- ▶ kladení otázek, získávání informací
- ▶ závěr rozhovoru

Chyby při vedení rozhovoru

- ▶ nepřipravenost
- ▶ autoritativní zacházení
- ▶ důvěrné zacházení
- ▶ rychlé střídání otázek a odpovědí
- ▶ usměrňování odpovědí
- ▶ předčasné závěry
- ▶ délka rozhovoru
- ▶ subjektivně zabarvené závěry

Literatura

- ▶ Gavora, P. Výzkumné metody v pedagogice. Brno : Paido, 1996, s. 65–71.
- ▶ Spáčilová, H. Pedagogická diagnostika v primární škole. Olomouc : UP, 2003, s. 41–44.
- ▶ Tomanová, D. Úvod do pedagogické diagnostiky v MŠ. Olomouc : UP, 2006, s. 53–55.